

# GävleDala

TIDNINGEN FÖR DIG SOM ÄR MEDLEM I BYGGNADS GÄVLEDALA

**Golvläggare sedan  
80-talet sid 4-5**





Nu börjar det bli lite friskare i luften. De sköna sommardagarna är över för denna gången. När de flesta av oss semestrade och njöt av välförtjänt ledighet skedde det som inte får ske. Det som Byggnads driver och talar om, men makthavarna inte tar på allvar, nämligen arbetsplatsolyckor. Naturligtvis avbröt jag semestern. Här kommer några rader ur den andra artikeln som jag skrev till tidningarna.

*Jag skrev min förra debattartikel i ren ilska över att återigen ha bevittnat att yrkeskollegor tvingas åka ambulans från jobbet efter en fruktansvärd olycka istället för att kunna ta bilen eller bussen hem vid arbetsdagens slut. Jag är förbannad på att inte politiker, beställare och byggbolag lyssnar på oss byggnadsarbetare när vi säger att något är ruttet i vår bransch.*

*Vi i Byggnads ser arbetare bli utnyttjade i arbetsmiljöer som ingen annan bransch skulle tillåta. Om sådana här olyckor regelbundet skulle drabba till exempel poliser eller sjuksköterskor är jag säker på att regeringen och arbetsmarknadens parter genast skulle "lösa" frågan. Media skulle jaga befattningshavare och ansvar skulle utkrävas. Men när det gäller byggnadsarbetare är det tyst som om det ingick i jobbet att utsätta sig för livsfara. Inget kan vara mer fel!*

*Vi byggnadsarbetare älskar våra jobb, vi älskar att vara med och bygga Sverige – men vi vill kunna göra det med både livet och hälsan i behåll.*

*Drygt halva året har gått och det har redan dött sex arbetare på våra byggen. Det är en tragedi i månaden! En förälder, en partner, en bästa vän, en granne, en jobbkompis som plötsligt inte finns längre. Som lämnar ett ofattbart tomrum efter sig. Och när ansvar för olyckorna ska utkrävas står alla byggföretag som funnits på plats och pekar på varandra: "Det var hans fel!"*

## Broolyckan i Ludvika

Vad hände vid broolyckan i Ludvika? Under pågående gjutning går formen sönder. Tolv byggnadsarbetare åker med i rasmassorna och olyckan är ett faktum.

Att ingen omkom är enbart ren och skär tur. Vi har inte talat med någon av de drabbade arbetarna som utförde gjutningen eftersom de skickades till sitt hemland direkt efter läkarundersökningar och vård. Utredningen om vad som förorsakat olyckan är i skrivande stund ej klar och det är ingen ide att spekulera. Vi kan bara hoppas att de inblandade inte skyller på varandra för att slippa ansvar.

Det vi däremot kan konstatera är att Skanska vann en upphandling av två broar i Ludvika, en gång- och cykelbro samt järnvägsbron. Istället för att bygga med egen personal valde Skanska att sälja jobbet vidare till ett polskt företag. Det var alltså arbetare från detta företag som drabbades av olyckan. Skanska är som alla vet oerhört noggranna med arbetsmiljön i sina policys. Det är jättebra. Jag antar att det även står något om det förträffliga i att alla på arbetsplatsen kan tala med varandra och varna för tex fallande föremål.

## Byggnads träffar makthavare

Hursomhelst. Byggnads GävleDala fortsätter att träffa politiker, beställare och andra makthavare i regionen. I dagsläget har vi ett bildspel med olika exempel på hur vissa rikstäckande företag bemannar arbetsplatsen. Nu läggs ytterligare ett exempel till presentationen. Utan att överdriva kan jag berätta att politikerna inte är nöjda med hur det ser ut på sina byggen. De är ju intresserade av att skapa arbetstillfällen och få in skattemedel i sin kommun eftersom tex skolan som byggs bekostas med skattemedel. Där levererar tyvärr inte vissa rikstäckande företag idag.



Kim Söderström

Ordförande i Byggnads GävleDala

## Byggnads GävleDala

Ansvarig utgivare:  
**Kim Söderström**, 010-601 11 90  
kim.soderstrom@byggnads.se

### REGIONKONTOR

Wallingatan 15  
784 34 BORLÄNGE  
E-post: gavledala@byggnads.se  
Telefonväxel: 010-601 10 02  
Org.nr: 886000-0945  
Plusgiro: 20 47 30 - 6 Företag  
Plusgiro: 80 52 00 - 3 Medlemsavgift

### VERKSAMHETSKONTOR

Söderhamn  
Björnängsvägen 2  
826 40 SÖDERHAMN  
Gävle  
Södra Kansligatan 26  
(Ingång via Södra Slottsgatan 11)  
802 52 GÄVLE

www.byggnads.se

## Byggnads a-kassa

E-post: a-kassan@byggnads.se  
www.byggnadsakassa.se

### Kontakta oss

Vi finns här för dig helgfria vardagar mellan kl. 08.00 – 16.00  
Tel: 010-601 18 00

### Adresser

Kassakorten skickas till:  
Byggnads a-kassa  
FE 36  
930 87 ARJEPLOG

Övriga handlingar och intyg till:  
Byggnads a-kassa  
FE 36  
930 88 ARJEPLOG

### Besöksadress

Besök till a-kassan förbokar du via telefon 010 – 601 18 00

## Innan du börjar på ett bemanningsföretag!

Om du erbjuds anställning på ett bemanningsföretag som är medlemmar i Sveriges Byggindustrier ska du inte acceptera att arbeta för 2013-års avtalsnivå vid tidlön.

Du bör minst ha 182.42:-/tim. i Gävleborg och 183.38:-/tim. i Dalarna.

# Prestationslönestatistik Byggnads GävleDala 1 januari – 30 augusti 2017

Yrkesgrupp	Kr/Tim.	Timmar
Trä, betong, mur och anläggning	206,68	401 975
Tätskikt/papp	242,19	2 467
Plattsättning	258,58	5 832

## Brist på yrkesarbetare bör leda till löneglidningar.

För tillfället är det rusch i byggbranschen i större delen av regionen. När det i princip råder brist på yrkesarbetare är det nu vi gemensamt ska flytta fram positionerna. Just nu kan vi ställa lite högre krav på lön och andra villkor än när arbetslösheten breder ut sig bland byggnadsarbetarna.

### Lönehöjande åtgärder, jobba på ackord, prestationslön eller vad man nu vill kalla det!

Arbetar du och dina arbetskamrater med plattsättning, tätskicksarbeten (papp, duk etc.), undertaksmontering, golvläggning eller ställningsbyggnation så finns stora möjligheter att påverka lönen genom att arbeta mot någon av de fastställda prislistor som finns kopplade till Byggbavtalet. Dessa listor är prissatta och är s.k. stupstockar, det vill säga att de gäller före eventuellt andra uppgörelser. Diskutera lön, medlemskap och villkor med varandra oavsett vilken yrkesgrupp ni tillhör. Ställ krav gemensamt på god arbetsmiljö på arbetsplatserna.

## Har ditt företag gått i konkurs? Har du inte fått lön?

Eller sök på [www.byggnads.se](http://www.byggnads.se) och skriv sedan **konkurs** i sökfältet överst till höger eller skriv in [http://www.byggnads.se/contentassets/a10cff0aa037428b964e13be0c0a4bb7/nar-din-arbetsgivare-gar-i-konkurs\\_vast-2014.pdf](http://www.byggnads.se/contentassets/a10cff0aa037428b964e13be0c0a4bb7/nar-din-arbetsgivare-gar-i-konkurs_vast-2014.pdf)

Trots att byggmarknaden går som tåget för tillfället har tyvärr ett par större aktörer i regionen försatts i konkurs av olika anledningar. En konkurs kan innebära osäkerhet och en hel del frågor som behöver svar. I länken ovan till Byggnads hemsida finns en folder som på ett bra sätt besvarar de flesta frågor som uppstår i samband med att ett företag går i konkurs.

Lönegarantin har begränsningar så det finns ingen anledning att vänta längre än till ordinarie löneutbetalningsdag med att få sin lön.

Kontakta  
Byggnads för  
information.

## Lönebestämmelser

2.2.1.1. Prestationslöneöverenskommelse avseende arbetsplats

För nedan angivna arbeten är prestationslön huvudlöneform:

- Trä-, betong-, och murerarbeten (TBM-arbeten) vid nyproduktion, reparations-, om- och tillbyggnader (ROT) vid hus- och anläggningsproduktion samt rivningsarbeten som ingår i TBM-arbeten.

- Plattsättningsarbeten, tätskicksarbeten, undertaksmontering, golvbeläggning, ställningsarbeten, dvs. arbeten som utförs av företag med speciell verksamhetsinriktning som har av de centrala parterna fastlagda ackordslistor.



Bland yrkesarbetare brukar dessa listor kallas efter sin färg, T.ex. den "röda listan". Är ni intresserade av att veta mer, kontakta Byggnads GävleDala. 010-601 10 02 eller [gavledala@byggnads.se](mailto:gavledala@byggnads.se)

## Byggnads GävleDala Målplan 2017

Regionfullmäktige i Byggnads GävleDala fattade för 2017 beslut: att vi ska bli 110 flera medlemmar, att vi ska teckna 103 st. nya kollektivavtal, att vi ska göra 735 st. arbetsplatsbesök och att det ska utses 18 st. nya förtroendevalda på små och mellan stora företag.

Byggnads är samtliga medlemmar, så hjälp till att nå målen med flera medlemmar genom att värva en medlem. Om du vet att företag verkar i branschen utan att de har avtal meddelar du detta till regionen. Vill du ha besök på arbetsplatsen av ombudsmän meddelar du detta till regionen. Är du och dina kamrater intresserade av att bli förtroendevalda i någon form, meddela detta till regionen. [gavledala@byggnads.se](mailto:gavledala@byggnads.se)



# Golvläggare sedan 1980

Det märks att de flesta har återgått till arbetet efter sina semestrar då jag kör norrut på en vältrafikerad E4 mot Söderhamn. I vår artikelseerie om de mindre yrkesgrupperna ska vi nu träffa den erfarne golvläggaren Per-Erik Backman.

Pecka som han föredrar att kallas, är 55 år och har varit sin bransch trogen sedan han gick ut yrkesskolan i Sundsvall 1980. Enda avbrottet i yrkeskarriären har varit för militärtjänstgöring. På frågan vad som gör att han varit sin bransch trogen så här länge svarar Pecka. "Det egna ansvaret man får när man ofta själv är ute på jobb trivs jag med. Dessutom träffar jag många

intressanta personer. Detta sammantaget med den frihet jag känner gör att jag trivs ypperligt och verkligen kan rekommendera detta yrke till andra". Pecka föddes i Ljusdal men flyttade till Söderhamn i mitten på 80-talet. Nu bor han tillsammans med sin fru i en villa i Sandarne där det sista av tre barn nyss är utflugit. Sedan år 2000 jobbar han åt Färg- och Golvhuset i Söderhamn AB. Företaget ingår numera i den rikstäckande kedjan Colorama. Förutom golvläggning har företaget en butik där de säljer färg, tapeter och kakel. Företaget har tre golvläggare anställda varav en är lärling. De har full sysselsättning ute på fältet. "De flesta jobben utförs inom kommunens gränser, det händer



Här gäller det att vara noga med svetsningen av golvmattan så att ingen fukt tränger igenom.



Pecka anländer till dagens kund med en välutrustad

dock att de får göra avstickare ända ner till vår kungliga huvudstad Stockholm" berättar Pecka. På frågan hur det fungerar med samarbetet mellan olika yrkesgrupper svarar han. "Då det blir mycket försäkringsjobb, och ofta med, eller åt samma byggfirmor fungerar det bra eftersom vi lärt känna varandra genom åren".

## Dans, hockey och fjäll

Pecka som nyss kommit tillbaka från sin semester berättar att han har fjällvandrat en vecka i Bruksvallarna med sin fru. Detta har nu blivit en tradition eftersom de gjort det under sex års tid. Att vandra i fjällen är för Pecka ren avkoppling samt lite uppladdning inför höstens kommande arbeten. Han har även hälsat på sitt barnbarn i Husum som hör till Örnsköldsviks kommun. Pecka skrattar till lite när han med glimten i ögat berättar att dottern tacksamt nog hittade sin sambo i Örnsköldsvik och att han brukar planera in att hälsa på dem efter MoDo Hockeys spelschema. Pecka är en fanatiskt supporter, och tro det eller ej? MoDo hade





ad bil för att klara dagens arbetsuppgifter.

sin årliga internmatch just när han rå- kade vara där på besök. Förutom hock- ey är dans ett stort intresse berättar Pecka. Under sommaren har han även hunnit med att dansa lite. När jag näm- ner dansbandsveckan i Malung så ska- kar han på huvudet. "Nej, jag dansar mest häromkring". När frågan om favo- ritband kommer på tal räknar han upp Sannex, Per-Håkans och Donnez som bra band att dansa till. Förutom hock- eyn och dansen är naturligtvis familjen det största intresset påpekar han.

### Fackligt engagerad

Jag frågar naturligtvis om det fackliga intresset, och Pecka berättar att han blev medlem i Byggnads i början av 80-talet direkt när han började jobba. Han menar att det är en självklarhet att man ska vara medlem i facket. "Det är en säkerhet man har om det händer något. Men samtidigt är det viktigt att dra sitt strå till stacken även när allt fly- ter på" säger Pecka. Han började gå på kretsmöten, och på den vägen växte det fackliga intresset. I dagsläget har Pecka två fackliga uppdrag, dels som ledamot

## Vill du bli golvläggare?

- Då väljer du Bygg- och anläggningsprogrammet och inriktning *Husbyggnad*.
- Yrkesexamen från gymnasieskolan ger 2 500 poäng.
- Efter anställning och färdigutbildning i ett branschföretag med lärlingslön i 4 300 timmar erhåller du enligt gällande yrkesutbildningsavtal yrkesbevis.

Vill du veta mer kan du gå in på <http://www.byn.se>

### Har du jobbat i branschen men utan egentlig grundutbildning och vill ha ett yrkesbevis?

Då kan du, om du kan dokumentera att du arbetat 10 000 timmar som golvläggare avlägga ett kompetensprov.

Hur det går till går att läsa på <http://www.byn.se/kompetensprov>

i kretsstyrelsen för Söderhamn samt som ledamot i regionfullmäktige. Dessa viktiga och stimulerande uppdrag har han nu haft i fem år. Vi diskuterar hur man ska få upp det fackliga intresset hos ungdomar, för det är ju där man måste börja. Pecka poängterar vikten av att ungdomarna i byggbranschen engagerar sig och står upp för våra avtal. Det finns fackliga utbildningar att gå varav Påfarten är en lämplig endagar- skurs att börja med, dessutom har vi en

regional ungdomskommitté som gärna ser fler engagerade ungdomar. "Många ser inte helheten, det känns som att ungdomarna tycker det är viktigare med en bra försäkring på sina telefo- ner, än på sig själva" säger Pecka. Ett ci- tat som ekar i mitt huvud när jag tackat för pratstunden och kör söderut längs E4:an mot Byggnads kontor i Gävle.

*Text: Henrik Jonsson  
Bild: Kjell-Åke Eriksson*



När svetsningen av mattan är gjord är det dags för Pecka att kontrollera arbetet genom att vakuumtrycka skarven för att försäkra sig om att skarven är tät.



Mer info på [byggknads.se/arbetsmiljoveckan2017](http://byggknads.se/arbetsmiljoveckan2017)



43  
VIBERANDE VERKTYG OCH MASKINER  
ARBETSMILJÖVECKAN

## Viktig info

# Skydda dig mot vibrationsskador!

I samband med nyproduktion och renovering av miljonprogrammen sker mycket arbete med vibrerande verktyg. För att skapa en säker arbetsmiljö måste man undersöka vilka risker som finns. Om arbetsgivaren inte riskbedömt och vidtagit åtgärder finns stor risk att du drabbas av en arbetssjukdom. Den börjar med kittlingar och kan övergå till permanent skada. Mät och följ reglerna!

### Ta inga risker med din hälsa!

- 50% av alla arbetssjukdomar beror på vibrationer
- Vibrationsskador kan förstöra din kropp
- Får du en vibrationsskada kan den bli permanent – ta hand om din kropp!

Du hittar mätsticka och mer info på [byggknads.se/arbetsmiljoveckan2017](http://byggknads.se/arbetsmiljoveckan2017)



## Du kan göra skillnad!

Byggnads håller kongress 31 maj – 3 juni 2018 och dina synpunkter kan göra skillnad. Var med och påverka genom att skriva ner vad just du vill förändra. Alla medlemmar har rätt att lämna förslag till kongressen. Det gör man genom att skriva en motion.

Skickar du in en motion tas den upp och behandlas på ett möte i medlemskretsen/regionen. Du kan redan nu börja skriva motioner.

### Några tips på hur man skriver en motion:

- Välj område och välj en rubrik.
- Börja med en kort text som beskriver varför kongressen ska besluta enligt förslaget.
- Lägg efter förslaget en eller flera att-satser. De bör vara så konkreta som möjligt.

För att underlätta det hela finns ett färdigt formulär som går att fylla i på nätet. Gå in på vår hemsida, med hjälp av adressen nedan hittar du formuläret. Då blir heller inget glömt när man fyller i den.  
<http://www.byggnads.se/regioner/gavledala/aktuellt/>

Motionerna ska vara regionen tillhanda senast 2017-10-25.



# Regiondeltagande på ungdomskonferens

Över 70 aktiva Unga Byggare från hela landet samlades den 24-27/8 på Rönneberga kursgård för att delta på årets centrala ungdomskonferens.

Under konferensen hölls flera föreläsningar blandat med workshops. Emil Svensson föreläste om svensk lönebildning och vikten av att organisera sig. Alexander Bengtsson pratade om föreningen "Tillsammansskapet". Linn Svansbo berättade om Byggnads organiseringsarbete och Jakob Wagner om facklig aktivism i praktiken. Den årliga 5-kampen genomfördes med samlingsövningar och kunskapsquiz. I år stod Unga Byggare Öst som vinnare! En ny sekreterare för den centrala ungdomskommittén utsågs då GävleDalas Paulina Johansson klivit av uppdraget, ny sekreterare blev Jonas Andersson från Öst.

*Text och bild: Paulina Johansson*



Regionens deltagare på ungdomskonferens. Från vänster Hanna Thorén golvläggare från Avesta, Anneli Edvardsson snickare från Borlänge, ordförande Paulina Johansson VVS-montör från Säter, sekreterare Sebastian Hellström ställningsbyggare från Söderhamn, Isabell Andersson plattsättare från Falun och Ove Amarov snickare från Borlänge.

## Regionstyrelsen planerar

**I två dagar har regionstyrelsen konfererat och planerat verksamheten för Byggnads GävleDala under 2018.**

Första dagen spenderades på Byggnads förbunds kontor i Stockholm. Där fick styrelsen träffa Byggnads ordförande Johan Lindholm som berättade om nuläget i förbundet, målplansarbetet samt kommande kongress. Sedan var det dags för Christer Wälivaara som arbetar som Internationell sekreterare på 6F och berättade om Byggnads internationella arbete. Nu lyssnade styrelsen verkligen med stora öron. Samtliga i rummet blev mer än övertygade om det nödvändiga i att Byggnads är solidariska och stöttar våra bröder och systrar i andra länder, precis som när den svenska arbetarrörelsen fick utländskt stöd under storstrejken 1909. Andra frågor som avhandlades under dagarna var naturligtvis mål- och handlingsplan för verksamhetsår 2018. Förbundsfullmäktige har beslutat om ett mål som sedan räknats om till respektive region. Regionens budgetmöte i november ska förhoppningsvis besluta om de siffror och den handlingsplan som styrelsen arbetat fram.

*Text och bild: Kim Söderström*



Christer Wälivaara till vänster i bild, informerar regionstyrelsen om Byggnads internationella arbete.

## Betalar jag rätt medlemsavgift?

Glöm ej att meddela Byggnads när du får förändrad inkomst, så att du betalar rätt medlemsavgift!

Du kan få din medlemsavgift reducerad om du blir sjuk, skadad, arbetslös, föräldraledig, går i pension eller börjar studera. Den aktuella bruttoinkomsten regleras från den dag du anmäler det.

Du kan meddela detta via vår mailadress:

[gavledala@byggnads.se](mailto:gavledala@byggnads.se)

eller vår hemsida [www.byggnads.se](http://www.byggnads.se)

Det går också bra på telefon 010-601 10 02



**BYGGNADS**

# Byggnads Nu!

**010-601 10 00**  
[byggnadsnu@byggnads.se](mailto:byggnadsnu@byggnads.se)

Arbetsmiljö, kollektivavtal, lön eller andra fackliga frågor? Kontakta oss!

## Hyr Byggnads stuga i Sälen!



Alla medlemmar i Byggnads GävleDala kan till förmånligt pris hyra stuga i Sälen. Passa på att boka in en helg eller rent av en hel vecka i Byggnads stuga. Stugan har 8 bäddplatser och ligger i Östra Färdkällan, inte långt från Högfjällshotellet. En vistelse i Sälen är inte dumt, passa på att boka nu.

För mer information, gå in på [www.byggnads.se/regioner/gavledala/](http://www.byggnads.se/regioner/gavledala/)

Även ickemedlemmar är välkomna att hyra stugan.

Kontakta Marie Knagg för information och bokning på:

Tel. 010-601 11 78 eller

[marie.knagg@byggnads.se](mailto:marie.knagg@byggnads.se)

Besök även denna sida för att se vad som finns att göra i Sälen med omnejd.

[www.visitdalarna.se/sv/malungsalen/](http://www.visitdalarna.se/sv/malungsalen/)

## Var med och påverka! Välkommen till Medlemsmöte i din krets

<b>Bergby:</b>	10 nov kl. 18.00
<b>Borlänge:</b>	9 nov kl. 17.00
<b>Falun:</b>	9 nov kl. 17.00
<b>Gävle:</b>	9 nov kl. 18.30
<b>Hudiksvall:</b>	23 nov kl. 16.30
<b>Ljusdal:</b>	23 nov kl. 16.30
<b>Ludvika/Smedjebacken:</b>	23 nov kl. 17.30
<b>Malung:</b>	9 nov kl. 18.00
<b>Mora/Orsa:</b>	23 nov kl. 18.30
<b>Ockelbo:</b>	10 nov kl. 18.00
<b>Rättvik:</b>	24 nov kl. 18.30
<b>Sandviken/Hofors:</b>	7 nov kl. 18.00
<b>Vansbro:</b>	8 nov kl. 18.00

Hakke Gård  
Byggnads kontor Borlänge  
Gamla Elverket, Ölandsgatan Falun  
Byggnads verksamhetskontor i Gävle

Folkets Hus Ludvika  
Folkets Hus Malung  
Mora Parken  
Hakke Gård  
Rättviksparken  
Folkets Hus Sandviken  
ABF Vansbro